

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Kristel Voltenberg
Pärnu Linnavalitsus
linnavalitsus@parnu.ee
Suur-Sepa 16
80098, Pärnu linn

07.01.2026 nr 5.1-3/23335-6

JÄRELEVALVE AKT

I. ÜLDSÄTTED

- 1.1. Järelevalve teostamise õiguslik alus: sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) § 157 lõige 3, lastekaitseseaduse (LasteKS) § 38 lõige 6.
- 1.2. Järelevalve teostamisel kontrolliti: Pärnu Linnavalitsuse lastekaitsetöötajate vastavust nõuetele ning tegevust peamiselt lapse hooldus- ja/või suhtlusõiguse vaidluse juhtumite lahendamisel ja hinnati, kas KOV on loonud tingimused lastekaitsetöö tegemiseks.
- 1.3. Järelevalve teostamise koht: Suur-Sepa 16 Pärnu linn 80098, e-post linnavalitsus@parnu.ee, telefon 444 8200.
- 1.4. Paikvaatluse aeg ja koht: 06.10.2025 aadressil Suur-Sepa 16 Pärnu linn.
- 1.5. Järelevalve teostajad: Sotsiaalkindlustusameti (SKA) üldosakonna järelevalve talituse järelevalve juhtivspetsialist Aasa Harjak ja järelevalve peaspetsialistid Monika Aun, Merlin Veinberg, Annika Steinberg ning Thea Tänav, peaspetsialist (järelevalve arendus).
- 1.6. Järelevalvemenetluses kasutatud meetodid: paikvaatlus; dokumentide, STARi kantud andmete analüüs, kirjalik küsitlemine ja intervjuu. Järelevalvemenetluse ajal oli järelevalve teostajatel juurdepääs STARis Pärnu Linnavalitsuse menetlustele.
- 1.7. Järelevalvetoimingute juures osalesid Lastekaitseteenistuse juhataja Linda Õisman, lastekaitse peaspetsialist Galina Rannama ja lastekaitse spetsialistid Greete Kera, Kristel Kambek, Kadi Kask, Anett Parts, Liisi Pikkur, Madli Tammetalu, Miina Sepling, Silja Palm ning asendushoolduse peaspetsialist Eda Rannamägi.

II JÄRELEVALVE TULEMUSED

SKA tuvastas, et Pärnu Linnavalitsus ei ole järginud järgmisi õigusaktides sätestatud nõudeid:

- 2.1. **LasteKS § 17 lõige 1 punkt 3**, mille kohaselt peab kohaliku omavalitsuse üksus abivajavast lapsest teada saamisel viivitamata hindama lapse abivajadust ja pakkuma lapse

abistamiseks meetmeid koosmõjus LasteKS § 28 lõikega 2, mille kohaselt peab lastekaitsetöötaja lapse abivajadust hinnates andma hinnangu lapse füüsilisele, tervislikule, psühholoogilisele, emotsionaalsele, sotsiaalsele, kognitiivsele, hariduslikule ja majanduslikule seisundile ning last kasvatava isiku vanemlikele oskustele.

Lastekaitsetöötajad ei ole menetlustes viitenumbritega 25278372925, 23264898983, 24268088743, 24269832343, 25276028469 ja 23267759928 hinnanud viivitamata laste abivajadust ega pakkunud laste abistamiseks meetmeid, lähtudes LasteKS § 28 lõikes 2 sätestatust.

Lastekaitsetöötajad ei ole kontrollitud menetlustes viitenumbritega 25276339240, 25279730360 ja 25277207845 viivitamata hinnanud lapse abivajadust.

2.2. LasteKS § 21 lõige 1, mille kohaselt tuleb kõigi last mõjutavate otsuste vastuvõtmisel, vastu võtmata jätmisel ning otsuse kavandamisel eri võimaluste vahel valimisel selgitada välja lapse huvid ning lähtuda otsuse tegemisel nendest kui esmatähtsast kaalutlusest.

Lastekaitsetöötajad ei ole kontrollitud menetlustes viitenumbritega 24268088743, 24269832343 ja 25277207845 lähtunud lapse huvidest.

2.3. LasteKS § 29 lõige 2, mille kohaselt tuleb abivajavale lapsele abi osutamisel rakendada võrgustikutööd, järgides juhtumikorralduse põhimõtteid sotsiaalhoolekande seaduses sätestatud korras.

Lastekaitsetöötaja ei olnud kontrollitud menetluses viitenumbriga 24269832343 rakendanud võrgustikutööd, järgides juhtumikorralduse põhimõtteid sotsiaalhoolekande seaduses sätestatud korras.

Puudus kõrvaldati järelevalvemenetluse käigus.

2.4. LasteKS § 29 lõige 3, mille kohaselt peab kohaliku omavalitsuse üksus kümne päeva möödumisel abivajavast lapsest teada saamisest tegema otsuse juhtumikorralduse algatamiseks või algatamata jätmiseks või juhtumi edastamiseks pädevale ametiisikule.

Lastekaitsetöötajad ei ole kontrollitud menetlustes viitenumbritega 25276339240, 25278372925, 23264898983, 24268088743, 24269832343, 25276028469, 23266469749, 23259483541, 25278592422, 25279418566, 25279730360, 23267759928 ja 25277207845 teinud otsust juhtumikorralduse algatamiseks ega algatamata jätmiseks või juhtumi edastamiseks pädevale isikule kümne päeva jooksul peale lapse abivajadusest teada saamist.

Juhtumites viitenumbritega 25278592422 ja 23264898983 algatati juhtumikorraldus peale järelevalve paikvaatluse vestlust.

2.5. LasteKS § 29 lõige 5, mille kohaselt peab kohaliku omavalitsuse üksus abivajava lapse abivajaduse hindamisel ja abi osutamisel välja selgitama ja dokumenteerima lapse arvamuse ning lisama selle lapsega seotud kohustuslikule juhtumiplaanile.

Lastekaitsetöötajad ei ole kontrollitud menetlustes viitenumbritega 25278372925 ja 24268088743 abivajava lapse abivajaduse hindamisel ja abi osutamisel välja selgitanud ja dokumenteerinud lapse arvamust ega lisanud seda lapsega seotud kohustuslikule juhtumiplaanile.

2.6. SHS § 9 lõige 2 punkt 1, mille kohaselt hõlmab abi andmine juhtumikorralduse põhimõttel muu hulgas juhtumiplaani koostamist ja osapoolte üksteisega seotud tegevuste ajakava koostamist.

Lastekaitsetöötajad ei ole kontrollitud menetlustes viitenumbritega 24268088743 ja 23267759928 abivajavale lapsele abi andmisel järginud juhtumikorralduse põhimõtet ega koostanud juhtumiplaani.

2.7. **SHS § 144 lõike 1 punkt 8**, mille kohaselt peab kohaliku omavalitsuse üksus kandma sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistrisse sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistri põhimääruses kehtestatud korras andmed lastekaitseeaduse tähenduses abivajava lapse ning abivajava lapse juhtumiga seotud kohtulahendite, toimingute ja menetlustoimingute kohta.

Lastekaitsetöötaja ei olnud kontrollitud menetluses viitenumbri 25278934047 STARi sisestanud infot 31.07.2025 toimunud lapsevanematega kohtumisest, mil tehti uued kokkulepped suhtluskorras.

Puudus kõrvaldati järelevalvemenetluse ajal.

SKA tuvastas LasteKSis ja SHSis sätestatud nõuete täitmise osas puudusi. LasteKS § 21 lõike 1, LasteKS § 29 lõike 2, LasteKS § 29 lõike 5, SHS § 9 lõike 2 punkti 1 ja SHS § 9 lõike 2 punkti 1 rikkumist ei hinda SKA süsteemseks, kuna rikkumised esinesid ühes, kahes või kolmes menetluses kahekümnest.

Arvestades, et lastekaitsetöötajad on hakanud LasteKS § 17 lõike 1 punkti 3 ja LasteKS § 29 lõike 3 täitmisel tuvastatud puudusi aktiivselt kõrvaldama järelevalvemenetluse ajal ning oskavad edaspidises juhtumitöös puuduseid vältida, lõpetab SKA järelevalvemenetluse.

III. JÄRELEVALVEMENETLUSE KOKKUVÕTE

3.1. Lastekaitsetöö korraldamine Pärnu linnas

Pärnu linna haldusterritooriumil elab järelevalve algatamise seisuga 10 578 last, kellest 2025 novembrikuu seisuga oli 337-l tuvastatud puue. Pärnu Linnavalitsuse eestkostel on 49 last.

Lastekaitse valdkonda juhib Sotsiaalosakonna lastekaitseteenistuse juhataja, sisutöö on lastekaitsetöötajate vahel jaotatud valdkonniti: lastekaitse spetsialistid (6 inimest), kohtumenetlusega tegelevad spetsialistid (2 inimest), puuetega laste peaspetsialist (1 inimene), asendushoolduse spetsialistid (2 inimest). Uuele lastekaitsetöötajale töötajale pakutakse 4 kuud mentorlust (juhendamise struktuur on PlanPros valdkonniti kokku lepitud).

Lapse hooldus- ja/või suhtlusõiguse vaidluse juhtumid moodustavad lastekaitsetöös väga suure osa. Tunnetuslikult on viimaste aastate jooksul hüppeliselt kasvanud vaidlevate vanemate osakaal.

Kui KOVi saadetakse kohtumenetlusega seotud dokumendid, võtab juhtumi üle kohtumenetlustele spetsialiseerunud lastekaitsetöötaja. Juhtumi üleandmisel teeb esialgne vastutaja koostööd uue juhtumikorraldajaga, edastades talle teadaoleva info ja väljakujunenud seisukohad teadmiseks (mõni lastekaitsetöötaja hindas sellist tööjaotust sobivaks, mõni mitte), juhtumikorraldaja vahetusest teavitatakse ka klienti.

Kohus on pannud kohustusi lastekaitsetöötajale/KOVile suhtluskorra tagamiseks valdavalt üleandmise juures viibimiseks neutraalse isikuna ja ka turvalise keskkonna loomiseks vanema ja lapse suhtluse ajal. Tavapäraselt on sellised olukorrad lahendatud Laste ja Noorte Tugikeskuse ja/või turvakodu ruume kasutades.

Lastekaitsetöötajana töötamise piirangute puudumist kontrollib igal aastal Pärnu Linnavalitsuse personaliteenistus, viimati teostati kontroll 28.08.2025. Kontrolli teostatakse alati ka uue lastekaitsetöötaja tööle võtmisel. Lastekaitsetöötajad omavad sotsiaaltöötaja kutset spetsialiseerumisega lastekaitsele. SKA juhib tähelepanu, et Grete Keral, Kristel Kambekil tuleb hakata kutset taotlema 2026 aastal.

Pärnumaa Vaimse Tervise Keskus viib kord aastas läbi supervisiooni lastekaitsetöötajatele. Lisaks on lastekaitsetöötajatel võimalus kasutada tasuta tööpsühholoogi, vajadusel ka grupisupervisiooni. Kovisioonideks võimaldatakse teenistuse spetsialistil ennast perioodiliselt registreerida töös oleva juhtumi osas, kovisiooni läbiviijaks on lastekaitseteenistuse juhataja ja pikaajalise töökogemusega ning mitmekülgse erialase ettevalmistusega peaspetsialist. Tasuliste koolituste eest tasub kokkuleppel Pärnu Linnavalitsus.

Juriidiline tugi lastekaitsejuhtumite lahendamisel on Pärnu Linnavalitsuses tagatud valdkonda teenindava juristi abil.

Pärnu linnas on abivajavatele lastele ja nende peredele kättesaadavad olnud järgmised ennetus- ja tugiteenused: Gordoni perekool, Imelised aastad, SPIN, psühholoogiline nõustamine, individuaalteraapia, pereteraapia, perelepitus, kogemusnõustamine, leinanõustamine, võlanõustamine, ohvriabi, juriidiline abi ja nõustamine, sotsiaaltransport, turvakodu teenus, lapsehoiuteenus, lapse asendus ja järelhooldusteenus, vältimatu sotsiaalabi, erivajadustega laste nõustamine, tugigrupid, vanemluskoolitused- ja programmid, pere tugiisiku teenus.

Lapse hooldus- ja/või suhtlusõiguse vaidluste ennetamiseks ja nende vanematele, kelle vahel vaidlus kestab, võimaldatakse perelepitusteenust, erieestkostet, psühholoogilist abi ning kolmanda isiku kaasamist ajutiselt vanema ja lapse vahelise suhtluse vahendamiseks.

Lastekaitseteenistuse juhataja vaatest on suurimaks väljakutseks töötajate väga suur töömaht ning järjest kasvav bürokraatia, mis pärsib oluliselt sisulise töö tegemise võimalusi. Spetsialistid on pühendunud ja professionaalsed, kuid olukord, kus neil tuleb suur osa ajast pühendada dokumentide vormistamisele ja infosüsteemide täitmisele, vähendab oluliselt nende võimekust tegelikult laste ja peredega töötada ning see on probleemiks. Riigi poolt seatavad nõuded muutuvad üha detailsemaks ning bürokraatlik koormus kasvab, kuid samal ajal ei suurene ei personal ega toetusmehhanismid kohapeal (SKA poolne supervisioon kadus). See loob olukorra, kus lastekaitsetöötajad peavad täitma järjest rohkem kohustusi järjest väiksema aja ja ressurssidega, mis põhjustab stressi, läbipõlemist ja töölt lahkumisi.

Ideaalpilt oleks selline, kus spetsialistil on piisavalt aega, et luua usalduslik suhe peredega, teha ennetustööd ja pakkuda sisulist tuge. Selle saavutamise suurim takistus on just nimelt liigne halduskoormus, vähene personal ja paindumatud süsteemid, mis ei arvesta tegelikku olukorda kohapeal.

Koostööd partneritest asutustega hindab lastekaitseteenistuse juht mitmekesiseks, kuna see sõltub suuresti konkreetsetest inimestest, kellega suhtlus ja koostöö toimub. Isegi ühe ja sama asutuse raames võib koostöökogemus erineda märkimisväärselt, mõne spetsialistiga võib koostöö olla väga sujuv, professionaalne ja tulemuslik, samas kui teise töötajaga võib esineda kommunikatsiooniraskusi või erinevaid arusaamu töökorraldusest ja eesmärkidest. Üldiselt toimib koostöö hästi siis, kui kõik osapooled panustavad aktiivselt ja jagavad ühist eesmärki.

Pärnu Linnavalitsuse kodulehe alajaotis lastekaitse-ja hoolekanne kajastab mitmekülgseid infoallikaid lastele ja peredele. Lisaks tehakse haldusterritooriumil regulaarset lastekaitsealast teavitustööd: jagatakse infot lastekaitse teemadel koolides, lasteaedades ja teiste koostööpartnerite kaudu, samuti osaletakse erinevatel infopäevadel, seminaridel ja kogukonnaüritustel. Lastekaitseteenistuses on spetsialistide vahel jagatud Pärnu linna koolid ja lasteaiad, kus ollakse üldisemates küsimustes kontkatisikuteks ning viiakse läbi kohtumisi ja infotunde. Teavitust tehakse ka sotsiaalmeedia ja kohaliku omavalitsuse kodulehe kaudu.

3.2. Järelevalve menetlus

Järelevalvemenetlus lastekaitsetöö üle algatati 16.09.2025. Järelevalve teostamisel kontrolliti Pärnu Linnavalitsuse lastekaitsetöötajate vastavust LasteKS §des 19 ja 20 sätestatud nõuetele, hinnati, kas KOV on loonud tingimused lastekaitsetöö tegemiseks ning analüüsiti lastekaitsetöö menetlusi sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistris (STAR), fookuses peamiselt hooldus- ja/või suhtlusõiguse vaidlused.

Järelevalvemenetluses esitatud lastekaitse valdkonda puudutavatele küsimustele vastasid põhjalikult Sotsiaalosakonna lastekaitseteenistuse juhataja ja lastekaitsetöötajad. Vastustes kirjeldati omavalitsuse lastekaitsetöö korraldust, pakutavaid teenuseid, lastekaitse prioriteete aastatel 2024/2025 ning laste õigusi ja heaolu tagavaid põhimõtteid. Lisaks anti vastustes ülevaade lastekaitse tööprotsessidest/töötingimustest lastega seotud juhtumites ning hooldus- ja/või suhtlusõiguse vaidluse juhtumite lahendamise võrgustikuliikmetest.

Paikvaatlus ja vestlused lastekaitsetöötajatega toimusid Pärnus 06.10.2025. Lastekaitseteenistuse juhataja ja peaspetsialist Galina Rannamaga toimusid järelvalve vestlused veebi teel 08.10.2025.

Järelevalve raames küsiti tagasisidet Pärnu Linnavalitsuse lastekaitsetöötajate koostööpartneritelt, küsimustele vastas kaheksa võrgustikuliiget.

Vastustest ilmnes, et lastekaitsetöötajaid peetakse avatud, lapse heaolust lähtuvateks ja koostööaldisteks partneriteks. Mitmed partnerid kirjeldasid igapäevast või väga sagedast võrgustikutööd, eriti peretugiisikute, teraapiateenuste ja kriminaalmenetluste puhul. Märgiti, et lastekaitsetöö juht on mitmel pool toonud koostöösse selgust, algatanud ühiseid kohtumisi ja koolitusi ning teinud töökorralduslikke parandusi.

Nõrgad kohad koostöös on koostööpartnerite hinnangul infovahetuse ühepoolsus ja ebapiisav tagasiside, suur kaadri voolavus (tingib töö järjepidevuse katkemise), suur töökoormus lastekaitstes, ebaselged rollid ja vastutus - mõnes juhtumis jääb segaseks, kes on juhtumi haldaja, milline on koostööpartneri konkreetne roll ja millised ootused talle on seatud (sh on ootus, et kui teenuse osutaja märgitakse lapse juhtumiplaani tegevuskavasse, siis tuleks teenuse osutajat sellest teavitada ja ootused teenuse osutajaga läbi rääkida). Mõned koostööpartnerid kogevad, et nad töötavad justkui "omaette" ega saa infot oma töö mõju või tulemuste kohta. Koostööpartnerid tõid välja lastekaitsetöötajate täiendkoolituse vajaduse, nt traumateadlik lähenemine, erivajadustega noored, korrakaitseaduse rakendamine.

Rajaleidja kiidab eriti Liisi Pikkurit, Kadi Kaske, Sille Tohverit, Kristel Kambekit ja Galina Rannamad, kes on oma töös süsteemsed ja lahenduskesksed.

Koostööle Pärnu Linnavalitsuse lastekaitsetöötajatega anti 10-palli skaalal keskmiseks hindeks 8.

3.3. Paikvaatluse ja küsitluste kokkuvõte

Peamised laste abivajaduse valdkonnad, millega lastekaitsetöötajad tegelevad, on suhtlus- ja hooldusõiguse küsimused, asendus- ja järelehooldusteenus, puuetega laste nõustamine ja juhtumitöö.

2024. ja 2025. aasta lastekaitsetöö prioriteedid olid: teadlikumad lastega töötavad spetsialistid, koolituse viis läbi kliiniline psühholoog Elen Kihl teemal "Kui laps ei käi koolis"; Perepesa käivitamine ja arendamine; lastekaitsevaldkonna efektiivne juhtimine (sotsiaalvaldkonna arenguprogrammi läbimine); spetsialistide läbipõlemise ennetamine iganädalase kovichiooni rakendamise abil ning Pärnu linna laste teadlikkuse tõstmine lapse heaolu puudutavatel teemadel – infovoldiku koostamine Pärnu linna lastele ja kogukonnakeskuse loomine - toetatud elamise teenus lastega peredele.

Lastekaitsetöötajad tõid probleemidena välja ebanormaalselt suurt töökoormust, mis mõjutab asjade põhjalikumat menetlust ja sisulist tööd ning ootust, et oleks riiklikult hinnatud või kehtestatud norm, kui palju võib olla aktiivseid juhtumi- ja lihtmenetlusi ühe lastekaitse spetsialisti töölaual (sh arvestades juhtumite keerukusega), et tagada töö tegemise kvaliteet. Hetkel on töötajad sunnitud tegema ületunnitööd, mida on küll lubatud vabas ajas tagasi võtta, aga vaba aega ei ole võimalik töökoormuse tõttu abivajavate laste abistamise arvelt võtta.

Lastekaitsetöötajad tõid välja sarnaselt koostööpartneritega suure kaadri voolavuse (teenistujad ei pea suurele töökoormusele vastu), mis takistab meeskonnatöö dünaamikat ja mõjutab negatiivselt töö kvaliteeti abivajavate peredega. Korduvalt mainiti, et meeskonnas oleks vaja juurde lastekaitsetöötajat, kes spetsialiseeruks tööks väga konfliktsete vanematega (konfliktilahendusoskused, enesehoiu oskused, suurem töökogemus jms).

Puudust tuntakse ka üks – ühele supervisiooni teenusest.

Lastekaitsetöötajad hindavad koostööd mõnede teiste KOVidega kohati keeruliseks (vaidlused, kuidas on mõnes olukorras õiguspärane käituda ja kuidas mitte), raske on koostöö ka haridusasutustega (enne lastekaitsetöötaja poole pöördumist peaks lapse kooliprobleeme püüdma lahendada kooli tugipersonali abil). Välja toodi hea koostöö VIV Living Tervisemaja ja Sensusega, sealseid spetsialiste on kaasatud võrgustikutöösse kui ka tavapärasse infovahetusse.

Lapse hooldus – ja suhtlusõiguse vaidluste lahendamisel on vähe just tasuta koolitusi. Lapsevanemad on küll huvi tundnud tasuliste programmide vastu, nagu näiteks Gordoni perekool ja Hoolivad isad, kuid paljudel ei ole ressursi programmi raha investeerida. Ka Imelised aastad programmiga on keeruline, kuna järjekorrad on pikad ja abivajajad peavad oma korda ootama, mis omakorda põhjustab probleemide süvenemist. Väga keeruline ja aeganõudev on leida psühholoogilist abi lapsevanemale.

Puudust tuntakse koolist, kus oleks ühiselamu ja veidi suurem hool ja tähelepanu lastele, kes on jäänud vanemate poolse toetuseta. Samuti oleks vaja teenust füüsilist vägivalda kogenud lastele. Probleemiks on ka KLAteenuse kohtade vähesus ja teenuse praegune spetsiifika – teenus vajaks meditsiinilist järjepidevat tuge (nt toimimist ravikoduna). Sõltuvusravi kabinet on küll olemas, kuid see on kättesaadav alates 18-eluaastast.

Toodi ka välja, et puudu on ööpäevaringsest toetatud elamise teenusest peredele; erivajadusega vanemate nõustamise- ja toetamise teenus, käitumisraskustega laste teraapiad; kõrge konfliktisusega vanemate nõustamise teenus.

Hiljuti tööle tulnud lastekaitsetöötajad tõid vestlustel välja, et neile antakse üle töölt lahkunud lastekaitsetöötajate aktiivsed menetlused ja kohe hakatakse jagama lahendamiseks ka uusi abivajavate laste teateid. Lastekaitsetöötajatel ei ole aega hakata läbi vaatama üle võetud menetlusi, jõuavad tegelema hakata üksnes nendega, mille kohta on uusi pöördumisi/teateid tulnud. See on toonud kaasa olukorra, et lastekaitsetöötaja ei tea, millises seisus on teised üle võetud menetlused – kas ja kui probleemseks need juba läinud on.

Olukorda ilmestab järelevalve analüüsis olnud juhtum, kus abivajava 5-kuuse imiku juhtum oli jäänud pärast töötaja lahkumist tähelepanuta. Sisulist tööd perega ei ole peale 16.09.2024 toimunud. Laps on sisuliselt jäänud abita, lastekaitsetöötaja vahetudes ei ole tehtud toiminguid ega pakutud tugimeetmeid lapse toetamiseks, kuna lastekaitsetöötaja ei ole jõudnud teiste kiireloomulist sekkumist vajavate juhtumite kõrvalt kõigi tema vastutusele üle tulnud juhtumitega tutvuda.

Järelevalve juhtumeid analüüsid ilmnes, et Pärnu maakonnas on probleemiks kanepi ja teiste narkootikumide tarbimine. Lastekaitseteenistuse juhataja sõnul on Pärnu Linnavalitsusel koostöös PPAGA kaks aastat toiminud koostööprojekt ANKUR (Soome mudelile tuginedes), mis tegeleb narkootikumide esmatarvitajatega. Võrgustikuliikmed - Öppenõustamise keskus (kaasav haridus), Ohvriabi, Vaimse tervise keskus, kogunevad kaks korda kuus. Projekt omab rahastust, mille abil suunatakse esmased tarvitajad kiiresti teenustele.

Positiivne on see, et abivajavatele peredele võimaldatakse tugiisiku teenust, mida osutab Pärnu Sotsiaalkeskus, samuti Perepesa käivitamine.

3.4. Lastekaitse menetluste analüüs

Järelevalve käigus analüüsiti STARi kantud juhtumimenetlusi viitenumbritega 25278231605, 25278372925, 23264898983, 24268088743, 24269832343, 23266469749, 23259483541, 18226738067, 24270862367, 20237022869, 23267759928 ja 21246095343 ning lihtmenetlusi viitenumbritega 25278934047, 25279730360, 25276339240, 25276028469, 25278592422, 17204040003, 25279418566 ja 25277207845. SKA andis peale lastekaitsetöötajaga vestlust võimaluse kanda STARi menetlustesse andmed tehtud, kuid seni sisse kandmata jäänud abivajava lapse juhtumiga seotud kohtulahendite, toimingute ja menetlustoimingute kohta.

Lastekaitse juhtumite menetlemise analüüs on edastatud Pärnu Linnavalitsusele 07.01.2026 (nr 5.1-3/23335-5, registreeritud dokumendihaldussüsteemis Delta).

IV TÄHELEPANEKUD/ETTEPANEKUD/SOOVITUSED

4.1. SKA juhib tähelepanu järgmistele asjaoludele

4.1.1. Järelevalve analüüsi võeti 20 menetlust, neist 13 puhul ei olnud kinni peetud LasteKS § 29 lõike 3 nõudest, mis sätestab, et kohaliku omavalitsuse üksus peab kümne päeva möödumisel abivajavast lapsest teada saamisest tegema otsuse juhtumikorralduse algatamiseks või algatamata jätmiseks või juhtumi edastamiseks pädevale ametiisikule.

SKA selgitab, et seaduses sätestatud tähtaeg kohustab lastekaitsetöötajat tegema põhjendatud ja dokumenteeritud otsuse ega võimalda otsuse tegemist määramatult edasi lükata. Kiire otsus aitab ennetada võimalikke kahjusid, mis võivad tekkida veninud otsustusprotsessi tõttu ning aitab tagada, et lapse õigused ja heaolu oleksid kaitstud nii kiiresti kui võimalik. Sätte eesmärk on tagada kiire, läbipaistev ja alguspõhine menetlus, mis kaitseb lapse heaolu ja võimaldab vajadusel viivitamatult sekkuda, mis on kooskõlas nii Eesti haldusõiguse kui ka Euroopa ja rahvusvaheliste lapse õiguste standarditega.

4.1.2. SKA juhib tähelepanu, et LasteKS § 17 lõike 1 punkti 3 kohaselt peab kohalik omavalitsus abivajavast lapsest teada saamisel viivitamata lapse abivajadust hindama ja lapse abistamiseks meetmeid pakkuma (nõue oli Pärnu Linnavalitsuses täitmata 9-s menetluses 20-st).

Ka LasteKS § 28 lõige 1 kohustab enne abivajavale lapsele sobiva meetme kohaldamist hindama lapse abivajadust ning LasteKS § 29 lg 4 lubab juhtumikorralduse jätta algatamata ainult juhul, kui lapse abivajadus on võimalik rahuldada ühekordse meetmega.

Kui on algatatud juhtumimenetlus, on kohustuslik koostada juhtumiplaan, st hinnata lapse abivajadus (lähtudes LasteKS § 28 lõike 2 sätestatud nõuetest) ja koostada abimeetmete rakendamise tegevuskava. Juhtumiplaani koostamisel tuleb muu hulgas järgida SHS § 9 lõikes 2, Sotsiaalkaitseministri 09.02.2016 määruse nr 10 „Juhtumiplaanis sisalduvate 24 andmete loetelu“ § 1 lõikes 3, LasteKS § 21 lõike 2 punktides 1 ja 3 ning LasteKS § 29 lõikes 5 nimetatud nõudeid. Ka on vajalik hinnata teenuse tulemuslikkust.

4.1.3. Lastekaitsetöötaja Kristel Kambek asus lastekaitsetöötajana teenistusse 01.01.2016. Mai 2022 kuni november 2024 oli isik lapsehoolduspuhkusel. Sotsiaaltöötaja kutse aegus lapsehoolduspuhkuse ajal 20.12.2022. SKA juhib tähelepanu, et kutsetunnistus tuleb uuesti omandada esimesel võimalusel.

4.1.4. Paikvaatluse vestluses ilmnas, et lastekaitse sisutöö kvaliteetset tegemist takistab ruumikitsikus. Kolmekesi ühes ruumis töötades tuleb telefoniga vestlemiseks töötajal privaatset kohta otsida. Samuti puudub privaatne ruum kliendiga vestlemiseks.

Ülemäärane töökoormus ei võimalda lastekaitsetöötajatel ülesandeid täita vastavalt seaduse nõuetele, mis ei ole Pärnu linna abivajavate laste huvides. Ületunde lubatakse kompenseerida vaba aja võtmisega, mida ei ole võimalik töökoormuse tõttu abivajavate laste abistamise arvelt teha.

SKA rõhutab, et LasteKS § 17 lõike 2 kohaselt peab kohaliku omavalitsuse üksus looma tingimused lastekaitsetöö tegemiseks eesmärgiga tagada käesoleva paragrahvi lõikes 1 loetletud ülesannete täitmine. Tingimuste loomine professionaalse lastekaitsetöö tegemiseks hõlmab ka lastekaitsetöötajate töökorraldust, mis võimaldab lastekaitsetöötajatel täita ja järgida kõiki seaduses sätestatud nõudeid, sealhulgas peavad lastekaitsetöötajal olema loodud võimalused lastekaitsejuhtumi menetlemiseks ja selle raames tehtavate (menetlus)toimingute tegemiseks.

4.1.5. SKA tuvastas, et eelmiste lastekaitsetöötajate lahkumisel ei ole tööde üle andmine läinud alati sujuvalt. Mitmel praegusel lastekaitsetöötajal puudus ülevaade, kui palju on tema vastutusel STARis algatatud/aktiivseid menetlusi. Järelevalve paikvaatlusel juhtiti tähelepanu vajadusele lõpetatud tegevused (nt „annetatud toiduabi“) sulgeda.

KOV-i ülesanne on järjepidevalt tagada seaduse nõuetele vastav lastekaitsetöö ka olukorras, kus töötajad vahetuvad, vältimaks riski, et töötaja lahkumisel võib lapsele ja perele abi andmine pooleli jääda.

4.2. Lastekaitsetöö paremaks korraldamiseks soovitatav SKA

4.2.1. Analüüsida lastekaitsetöötajate töökoormust ning planeerida lastekaitsetööd eesmärgipäraselt, et lastekaitsetöötajatel oleks võimalik täita lastekaitsetööle kehtivaid nõudeid.

Vältimaks lastekaitsetöötajate suurest töökoormusest tingitud läbipõlemist, sisutöö kvaliteedi langust ja töölt lahkumist (mis ei ole abivajavate laste perede huvides), kaaluda lastekaitseteenistuse struktuuri täiendavate töökohtade loomist.

4.2.2. Kasutada STAR2-s soovituslikku abivajaduse eelhindamise võimalust. Abivajaduse eelhindamine on kiire esmane analüüs, mille eesmärk on selgitada, kas laps võib olla ohus või vajada abi. Eelhindamise fookus on riskide ja ohtude tuvastamisel – näiteks, kas laps on turvalises keskkonnas, kas on kahtlus lapse väärkohtlemisele, hooletusse jätmisele või muudele ohtudele. Tulemuseks on otsus, kas juhtumikorraldus tuleks algatada ja kas on vaja põhjalikku abivajaduse hindamist. Eelhindamine on ajaliselt lühike ja ei tähenda veel süvitsi minekut lapse arengu ja tugevuste analüüsimisse.

4.2.3. Järgida STARis olevaid juhendeid, mis on leitavad jaotises „Dokumendid“. Muu hulgas on leitavad „Lastekaitse minijuhis“, „Juhtumimenetlus ja juhtumiplaan“, „PPA teated – korduma kippuvad küsimused“ jne. Lisaks saab vajadusel abi ja nõustamist STAR teenusetoelt STARteenusetusugi@sotsiaalkindlustusamet.ee telefon +372 794 3906.

(allkirjastatud digitaalselt)
Aasa Harjak
juhtivspetsialist (järelevalve)